

## Predicting the future of political stability in the Zionist regime with a scenario writing method

Research Paper

Received:  
17 July 2024  
Revised:  
25 July 2024  
Accepted:  
06 September 2024  
Published:  
22 September 2024  
P.P: 207-228

ISSN: 2008-3564  
E-ISSN: 2645-5285



### Abstract

In the last decade, Israel has faced many political tensions, including conflict with Palestinian forces, internal strife, and political differences between different parties. Considering the complexities of the region, the political situation in the Zionist regime will probably become more complicated after the Al-Aqsa flood operation, but there may be positive changes for the Israeli government in the meantime. The aim of this article is to study the behavior of Israel's political parties over the past years, the evolution of its political system in the next 10 years with the help of scenario writing in the James Detour method. In this research, the future of political stability is categorized into 4 scenarios, and after each scenario, its drivers and obstacles are stated. 3 components influencing the scenarios should be considered: domestic political components, structural variables of the political system and international equations. Each of these components has several sub-components that help us explain the drivers and obstacles to the occurrence of a scenario. In this research, the events of the next ten years of the Israel have been formulated in the form of four scenarios. On this basis, the strengthening of the left and moderate movement, the strengthening of the right movement, successive changes of governments and changes in the structure of the political system were investigated as possible scenarios. According to the findings of this research, the successive change of governments is still the most likely scenario for the future of the Israel.

**Keywords:** Future research, scenario writing, Zionist regime, Israeli government, Al-Aqsa flood.

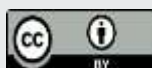
1. PhD student, Islamic Revolution Political Studies Department, Faculty of Humanities, Shahid University, Tehran, Iran  
Email: [aliakbar7091@gmail.com](mailto:aliakbar7091@gmail.com)

2. Assistant Professor, Department of Political Studies of the Islamic Revolution, Faculty of Humanities, Shahid University, Tehran, Iran. [sh.pirani@shahed.ac.ir](mailto:sh.pirani@shahed.ac.ir)

**Cite this Paper:** Fahimi, A.A & Pirani, Sh (2024). Predicting the future of political stability in the Zionist regime with a scenario writing method. *Future Studies of the Islamic Revolution*, 3(5), 207–228.

**Publisher:** Imam Hussein University

**Authors**



This article is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) (CC BY 4.0).





## مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۲۷  
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۵/۰۴  
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۶  
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱  
صص: ۲۲۸-۲۰۷

شاپا چاپی: ۴۵۲۸-۲۰۰۸  
الکترونیکی: ۲۶۴۵-۵۰۷۲



## بررسی آینده ثبات سیاسی در رژیم صهیونیستی با رویکرد سناریونویسی

علی اکبر فهیمی<sup>۱\*</sup> | شهره پیرانی<sup>۲</sup>

## چکیده

در یک دهه اخیر، رژیم صهیونیستی از نظر سیاسی با تنش های زیادی از جمله درگیری با نیروهای فلسطینی، نزاع های داخلی و اختلافات سیاسی بین احزاب مختلف مواجه بوده است. با توجه به پیچیدگی های منطقه، احتمالاً اوضاع سیاسی در رژیم صهیونیستی پس از عملیات طوفان الاقصی پیچیده تر خواهد شد، اما ممکن است تغییرات مثبتی نیز در این میان برای حکومت اسرائیل رخ دهد. در این مقاله هدف آن است که با مطالعه رفتارهای احزاب سیاسی اسرائیل در طول سالیان گذشته، تحولات نظام سیاسی آن در ۱۰ سال آتی به کمک سناریونویسی به روش جیمز دیتور مورد آینده پژوهی قرار گیرد. در این تحقیق آینده ثبات سیاسی طبق نظریه جیمز دیتور در ۴ سناریو دسته بندی شده و پس از بیان هر سناریو پیشران ها و موانع آن بیان می شود. ۳ مؤلفه تأثیرگذار بر پیشران ها و موانع وقوع هر سناریو تأثیرگذار است: مؤلفه های سیاسی داخلی، متغیرهای ساختاری نظام سیاسی و معادلات بین المللی. هر کدام از این مؤلفه ها چند زیر مؤلفه دارند که به ما کمک می کند پیشران ها و موانع وقوع یک سناریو را تبیین کنیم. در این پژوهش اتفاقات ده سال آینده رژیم صهیونیستی در قالب چهار سناریو مورد صورت بندی قرار گرفته است. بر این مبنای قدرت گیری جریان چپ و میانه رو، قدرت گیری جریان راست، تغییر پیاپی دولت ها و تغییر ساختار نظام سیاسی به عنوان سناریوهای احتمالی مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس یافته های این پژوهش تغییر پیاپی دولت ها کماکان محتمل ترین سناریو برای آینده رژیم صهیونیستی است.

کلیدواژه ها: آینده پژوهی، سناریو نویسی، رژیم صهیونیستی، دولت اسرائیل، طوفان الاقصی.

۱. نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری، گروه مطالعات سیاسی انقلاب اسلامی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران [aliakbar7091@gmail.com](mailto:aliakbar7091@gmail.com)
۲. استادیار گروه مطالعات سیاسی انقلاب اسلامی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران. [sh.pirani@shahed.ac.ir](mailto:sh.pirani@shahed.ac.ir)

استناد: فهیمی، علی اکبر و پیرانی، شهره (۱۴۰۳). بررسی آینده ثبات سیاسی در رژیم صهیونیستی با رویکرد سناریونویسی،

نشریه علمی آینده پژوهی انقلاب اسلامی، ۳(۵)، ۲۲۸-۲۰۷.

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27173674.1403.5.3.8.4>

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع) نویسندگان



این مقاله تحت لیسانس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

## مقدمه و بیان مسئله

دولت حاکم بر اراضی اشغالی یکی از پارلمانناریستی ترین رژیم های سیاسی موجود در جهان می باشد که بر پایه تنوع و تعدد احزاب بنا نهاده شده است (پیرانی و رحمانی، ۱۴۰۲: ۸). در رژیم صهیونیستی از آغاز تأسیس تا اکنون سه گرایش سیاسی عمده چپ، راست و میانه روی کار آمده اند؛ گرایش چپ در اسرائیل به عنوان یک جریان سیاسی با تأکید بر ایدئولوژی سوسیالیستی و مواردی همچون مساوات اجتماعی، آزادی های فردی و حمایت از راه حل دو کشوری در حل مناقشات با فلسطین شناخته می شود. سیاستمداران وابسته به این گروه معمولاً بر توسعه اقتصادی، حقوق زنان و حقوق اقلیت ها تأکید دارند. حزب کارگر<sup>۱</sup> یکی از اصلی ترین احزاب چپ در اسرائیل می باشد. در مقابل، گرایش راست در اسرائیل به عنوان یک جریان سیاسی با تأکید بر امنیت، محافظه کاری، لزوم استفاده گسترده از نیروهای نظامی، تبعیض گسترده علیه فلسطینی ها، توسعه شهرک های یهودی نشین و توجه به امنیت مناطق مرزی تمرکز دارند. حزب لیکود<sup>۲</sup> به عنوان یک نماینده برجسته از گرایش راست در اسرائیل مطرح است. گرایش میانه رو در اسرائیل تلاش می کند تا مواضع تعادلی و میانه روی را در برابر مسائل اجتماعی و سیاسی ارائه دهد. حزب آبی و سفید یا وحدت ملی<sup>۳</sup> به رهبری بنی گانتز<sup>۴</sup> یکی از حزب های میانه رو در اسرائیل است که در تلاش برای ارتقاء حقوق اقلیت ها، تسهیل مذاکرات صلح و ایجاد تعادل بین امنیت و حقوق انسانی است. این سه گرایش سیاسی در اسرائیل در طول تاریخ مختلفی در دولت ها حضور داشته اند و تأثیر بزرگی بر جریانات سیاسی و اجتماعی آن داشته اند. چپ ها از آغاز تشکیل اسرائیل در سال ۱۹۴۸ قدرت اصلی را در دست داشتند؛ میانه رو ها از دهه ۱۹۹۰ روی قدرت آمدند؛ راست ها نیز به دنبال شکست های نظامی به خصوص در خلال جنگ لبنان در سال ۲۰۰۶ و مرگ آریل شارون از سال ۲۰۰۹ به مدت یک دهه قدرت را بدون رقیب به دست گرفتند. اما از سال ۲۰۱۸ اسرائیل وارد فاز بی ثباتی سیاسی شد. به گونه ای که از این زمان هیچ دولتی نتوانسته دوره ۴ ساله خود را به

1 Labor Party  
2 Likud  
3 National Unity  
4 Benny Gantz

پایان برساند. برخی دیگر از پژوهشگران به تقسیم بندی احزاب به دست راستی، مرکزی، مذهبی و چپ باور دارند. (اسلامی: ۱۳۹۳: ۲۵۴)

سیستم انتخاباتی اسرائیل بر اساس پارامترهای "قانون اساسی کنست" و "قانون انتخابات کنست" در سال ۱۹۶۹ عمل می کند. ۱۲۰ عضو کنست با رای گیری مخفی برای دوره های ۴ ساله انتخاب می شوند، اگرچه کنست ممکن است تصمیم بگیرد تا قبل از پایان دوره ۴ ساله انتخابات جدیدی را برگزار کند.<sup>۱</sup>

در انتخابات اسرائیل، مردم به جای افراد باید به احزاب رأی دهند و نمی توانند بر ترتیب نامزدها در لیست تأثیر بگذارند. در واقع رای دهندگان به همه اعضای لیست یک حزب رای می دهند. تمامی شهروندان اسرائیلی ۱۸ سال به بالا حق رای دارند؛ رای دادن اختیاری است.

هر حزب برای رأی آوری باید حداقل آستانه ۳٫۲۵٪ آرا برای کسب کرسی در انتخابات را ثبت کند. این الزام با هدف جلوگیری از ورود احزاب کوچکتر به پارلمان انجام شد، اما برخی احزاب را تشویق می کند تا صرفاً برای به دست آوردن این حداقل، به یکدیگر بیوندند.<sup>۲</sup>

برای تشکیل دولت در اسرائیل، حزب اکثریت باید بتواند در انتخابات کنست که هر ۴ سال یکبار برگزار می شود از ۱۲۰ کرسی کنست، نصف به علاوه یک کرسی را کسب کند؛ اما به دلیل ساختار نامتجانس قومی، فرهنگی و سیاسی در رژیم صهیونیستی، هیچ حزبی از آغاز نتوانسته است این تعداد کرسی را به تنهایی به دست آورد و تشکیل حکومت دهد به همین دلیل احزاب سیاسی ناگزیر هستند برای تشکیل دولت با یکدیگر ائتلاف کنند. به همین دلیل احزاب کوچک در این ساختار جایگاه ویژه ای می یابند. اگر دولت بتواند کمبود کرسی های مورد نیاز خود را از طریق ائتلاف با احزاب کوچکتر جبران کند، دولت تشکیل می شود. این ائتلاف معمولاً با سپردن یک یا

۱ قانون انتخابات کنست [نسخه ترکیبی]، ۱۹۶۹، در وب سایت Wikitext:

[https://he.wikisource.org/wiki/החוק\\_הבחירות\\_לכנסת](https://he.wikisource.org/wiki/החוק_הבחירות_לכנסת)

2 <https://www.gov.il/apps/elections/Elections-knesset-15/heb/lexicon/esystem.html>

چند وزارتخانه به احزاب اقلیت صورت می‌پذیرد. کسب اکثریت کاری در کنست را برای هر حزبی بسیار دشوار می‌کند و بنابراین دولت‌ها عموماً بر اساس ائتلاف تشکیل می‌شوند. پس از تشکیل ائتلاف شامل حداقل ۶۱ کرسی، کنست به طور جمعی باید اعضای کابینه را تأیید کند. اسرائیل پنج دوره اخیر انتخابات پارلمانی خود را در کمتر از ۵ سال برگزار کرده است. این موضوع زمانی بیشتر نمود پیدا می‌کند که بدانیم از ابتدای قرن بیست و یکم یعنی از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۱۹ در طول ۲۰ سال نیز همین تعداد انتخابات در اسرائیل برگزار شده است. بحران سیاسی در اسرائیل از سال ۲۰۱۸ آغاز شد. در جدول زیر مهم‌ترین دلایل تکرار انتخابات، تشکیل و شکست ائتلاف‌ها ذکر شده است.

ردیف	تاریخ انتخابات	ائتلاف پیروز	علت تشکیل ائتلاف	علت شکست ائتلاف
۱	آوریل ۲۰۱۹	هیچ گروهی موفق به تشکیل ائتلاف نشد.	-	-
۲	سپتامبر ۲۰۱۹	هیچ گروهی موفق به تشکیل ائتلاف نشد.	-	-
۳	مارس ۲۰۲۰	نتانیاهو- بنی گانتز	وقوع کرونا	عدم توافق در خصوص بودجه سالیانه
۴	مارس ۲۰۲۱	بنت-لاپید	نه به نتانیاهو	اختلاف بین نمایندگان کنست خروج ۲ نفر از ائتلاف
۵	نوامبر ۲۰۲۲	نتانیاهو- احزاب راست افراطی	حمایت نتانیاهو از خواسته‌های احزاب راست افراطی	؟

جدول ۱) مشکلات انتخابات قبلی - بحران سیاسی ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ اسرائیل

پس از انتخابات بیست و پنجم کنست نتانیاهو به دلایلی توانست دوباره اجماع برای تشکیل دولت به دست آورد. مهم‌ترین دلیل اقبال به نتانیاهو حمایت مذهبی‌ها از او بود. دلایل این اقبال عبارت بودند از (حسینی، ۱۴۰۱):

- ۱- مشارکت بالای رای‌دهندگان مذهبی.
- ۲- انسجام اردوگاه نتانیاهو در مقابل پراکندگی اردوگاه ضد نتانیاهو.

۳- تجربه دولت بنت-لاپید و عدم پذیرش مجدد تجربه حکومت با حضور اعراب از سوی افکار عمومی.

۴- احساس تهدید مذهبی‌ها از تداوم دولت لاپید در زمینه ضربه به هویت و آموزش دینی.

۵- ضعف امنیتی دولت لاپید و تشدید عملیات مسلحانه فلسطینی‌ها در کرانه باختری و بیت‌المقدس.

اما سرانجام دولت امنیتی نتانیاهاو با یک ضربه اطلاعاتی-امنیتی در ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳ مواجه شد و با وجود مشکلات متعدد خود را در آستانه سقوط می‌بیند.

با توجه به هدف پژوهش در این مقاله با توجه به نظام سیاسی رژیم صهیونیستی و اختلافات موجود در آن با روش سناریونویسی به شیوه جیمز دیتور در پی پاسخ به این پرسش مشخص هستیم که ثبات سیاسی در رژیم صهیونیستی چگونه خواهد بود.

افق زمانی بر مبنای سناریونویسی جیمز دیتور ده سال آینده خواهد بود (دیتور، ۲۰۰۹: ۴). ضرورت این تحقیق نیز به این دلیل است که تحولات سیاسی در اسرائیل به عنوان یک قدرت منطقه ای و تأثیرگذار در نظام بین الملل به طور قطع بر تحولات دیگر قدرت‌ها و کشورهای منطقه و جهان اثرگذار است. به همین دلیل شرایط فعلی اسرائیل و به هم ریختگی سیاسی-اجتماعی آن، نیازمند تحلیل و بررسی است. نگاه آینده پژوهانه و آسیب شناسانه به این موضوع می‌تواند ابعاد مختلف این به هم ریختگی را بهتر به نمایش گذاشته و به کارشناسان و سیاستگذاران در تصویرسازی نسبت به آن چه ممکن است در آینده اتفاق بیافتد کمک می‌کند.

## مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در خصوص آینده رژیم صهیونیستی تحلیل‌های الهیاتی-ایدئولوژیک فراوانی بر مبنای مسائل آخر الزمانی و پیش بینی پیشگوها صورت گرفته است اما بر اساس تحقیقاتی که در این پژوهش صورت گرفته است مشخص شد تحلیل سیاسی با رویکردهای آینده پژوهانه کمتر مورد بررسی بوده است. سید حسن کریمی و محمد رضا آرام در مقاله «آینده اندیشی از منظر یهود» به برخی از جنبه‌های آینده اندیشی یهود از دیدگاه آخر الزمانی پرداخته‌اند (کریمی و آرام، ۱۴۰۰: ۱۱۵).

تنها مقاله ای که بر اساس رویکردهای آینده پژوهانه آینده نظام اسرائیل را مورد پژوهش قرار داده است مقاله ای با عنوان «آینده اسرائیل؛ بقاء یا فروپاشی، در چارچوب نظریه آینده‌پژوهی پیترو شوارتز با تأکید بر دیدگاه مقام معظم رهبری» است که در سال ۱۳۹۴ به رشته تحریر در آمده و در آن نویسنده بدون تحقیق در مورد وضعیت سیاسی فعلی رژیم صهیونیستی، با تأکید بر مسئله رشد جمعیت اعراب و جنگ های مداوم اسرائیل به دنبال اثبات این موضوع است که عوامل اصلی تسریع در فروپاشی رژیم صهیونیستی را بیابد.

هادی ابراهیمی نیز در مقاله «تاثیرات سیاست های احزاب و جریانات تندرو صهیونیستی بر هویت فلسطینیان» به بررسی رفتار احزاب راست گرای صهیونیستی در چند دهه گذشته پرداخته و به دنبال پاسخ به این پرسش است که چرا راست افراطی یک پدیده اجتماعی و فرهنگی تلقی شده و در همراه کردن طیف های مختلف عملکرد موفق دارد. البته این مقاله اشاره دارد قدرت گیری این جریان، اسرائیل را زیر بار فشار داخلی و خارجی متأثر از این سیاست ها با چالش های متعدد و مهمی مواجه است که تضعیف روزافزون و پایایی ساختار نظام سیاسی آن را موجب می شود.

علی صادقی در مقاله «تنگناها و چالش های راهبردی و ژئوپلیتیکی رژیم صهیونیستی» با توجه به ویژگی های سیاسی-اجتماعی رژیم صهیونیستی به بررسی چالش ها و فرصت های آن پرداخته است و از دیدگاه آن با اینکه رژیم صهیونیستی برخی فرصت ها را در اختیار دارد که از نقاط قوت آن به شمار میرود، اما در آینده با تنگناها و چالش های بزرگی از جمله شکاف و دودستگی های سیاسی، اجتماعی و قومی، وابستگی جدی به مهاجرت و پدیده مهاجرت معکوس، بحران هیدروپلیتیک و انرژی، وضعیت دشوار جغرافیایی و نداشتن عمق استراتژیک و نقش آفرینی محور مقاومت روبرو است.

ارنست کرووز در کتاب «سیاست و جامعه در اسرائیل» با شناسایی و شفاف سازی موضوعات عمده ای است که امروزه تحقیقات سیاسی-اجتماعی در اسرائیل را درگیر کرده است. پویایی



تضاد و ادغام در یک جامعه جدید، جامعه‌شناسی یک نهاد اجتماعی منحصر به فرد (کیبوتز) و دیدگاه‌های جامعه‌شناختی در مورد زندگی سیاسی و فرهنگ در اسرائیل ارائه شده است. آبراهام دیسکین در مقاله «نظام سیاسی جدید اسرائیل» با بررسی تعدادی از تحولات بزرگ در سطوح کلان و خرد سیاسی در اسرائیل به بررسی ویژگی‌های اساسی آن پرداخته اما ادعا دارد در حال حاضر، پیش‌بینی رفتار سیاسی آینده در اسرائیل دشوارتر از همیشه است. یوسی شاین و گد بارزلی در مقاله «دموکراسی اسرائیل در چهارراه: بحران عدم حکومت» به بررسی چالش‌های دموکراسی در اسرائیل پرداخته است و به نوعی بحران عدم حکومت را در این منطقه پیش‌بینی کرده است.

جدول ۳) پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده / نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	روش‌شناسی پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
۱	مهدی جاودانی مقدم عباس برجویی فرد (۱۳۹۴)	آینده اسرائیل؛ بقاء یا فروپاشی، در چارچوب نظریه آینده‌پژوهی پیتز شوارتز با تأکید بر دیدگاه مقام معظم رهبری	روش سناریونویسی (پیتز شوارتز)	بررسی تأثیر دیدگاه مقام معظم رهبری بر بقا یا فروپاشی اسرائیل و تحقق حقوق ملت فلسطین
۲	هادی ابراهیمی (۱۳۹۷)	تأثیرات سیاست‌های احزاب و جریان‌ات تندرو صهیونیستی بر هویت فلسطینیان	توصیفی-تحلیلی	تنها راه حل واقعی حل مشکل فلسطین راهکاری رهبر معظم انقلاب اسلامی است که بر اساس آنها باید به ساکنان واقعی فلسطین حق تعیین نظام سیاسی دمکراتیک مبتنی بر خواسته خود رقم بزنند.
۳	علی صادقی سیدعباس احمدی روح اله حسین خانی (۱۴۰۰)	تنگناها و چالش‌های راهبردی و ژئوپلیتیکی رژیم صهیونیستی	توصیفی-تحلیلی	بررسی نقاط قوت و چالش‌های اساسی رژیم صهیونیستی
۴	Ernest Krausz (2018)	Politics and Society in Israel	توصیفی-تحلیلی	شناسایی و شفاف‌سازی موضوعات

عمده‌ای که امروزه تحولات سیاسی اجتماعی در اسرائیل را شکل می‌دهد.				
پیش بینی رفتار سیاسی آینده در اسرائیل با مطالعه ویژگی های سیاسی این دولت	توصیفی-تحلیلی	The New Political System of Israel	Abraham Diskin (1999)	۵
پیش بینی بحران در حکومت اسرائیل به دلیل پیچیدگی های داخلی	توصیفی-تحلیلی	Israeli Democracy at the Crossroads: A Crisis of Non-governability	Gad Barzilai Yossi Shain (1991)	۶

## روش پژوهش

در این تحقیق از روش سناریو نویسی برای پیش بینی و تحلیل اتفاقات آینده بهره برده ایم. روش سناریونویسی روشی است که بر فرآیندهای علت و معلولی مؤثر بر امر تصمیم گیری تمرکز دارد. در واقع سناریوها، توصیفاتی داستانی از آینده هستند که دلیل وجود عدم قطعیت در روندهای مختلف جوامع انسانی، به راهبرد نگاران این امکان را می‌دهد به جای شناخت یک حالت از آینده به مطالعه آینده‌های بدیل پردازند.

### مراحل سناریونویسی:

پیتر شوارتز ۶ مرحله برای سناریونویسی نام می‌برد (جاودانی مقدم و برجویی فرد، ۱۳۹۲: ۱۱۰):

۱. تعریف موضوع یا مسئله اصلی
۲. شناسایی پیشرانها و روندهای کلیدی و مهم
۳. دسته بندی این روندها و پیشران ها از لحاظ اهمیت و عدم قطعیت
۴. انتخاب منطق اول سناریوها و بسط آنها
۵. ارزیابی معانی ضمنی سناریوها
۶. انتخاب شاخص های راهبردی مهم برای کنترل اهداف

### گام های سناریو پردازی:

با بررسی نظرات اندیشمندان آینده پژوه، می‌توان مراحل ذیل را برای سناریونویسی در نظر گرفت:

**گام اول** در طراحی سناریو، بررسی وضع موجود در رابطه با موضوع مورد مطالعه است. گذشته، چراغ راه آینده می‌باشد پس شناخت کامل آن ضروری و لازم است. دقت در عوامل تأثیرگذار بر آینده **دومین گام** در طراحی سناریو می‌باشد. در این گام باید عوامل مؤثر بر برنامه‌ها، تفکیک شده و مورد بررسی دقیق قرار می‌گیرد. **سومین گام** در طراحی سناریو، شناخت برنامه‌های کلان است که به موجب آن آینده مطلوب شناسایی می‌گردد. برنامه‌های کلان برای ساخت آینده مطلوب نوشته می‌شوند. **گام چهارم** نوشتن سناریوهاست. در این گام سناریوهای پیرامون یک اتفاق نوشته می‌شود. سناریوها باید باورپذیر باشد و در چارچوب مشخص طراحی شود. تعداد استاندارد آن‌ها بین ۳ تا ۵ عدد بوده و بهتر است توسط یک نفر نوشته شود و ابعاد مختلف اتفاقات را پوشش دهد.

جیمز دیتور<sup>۱</sup>، الگوی تدوین سناریوها را به صورت بسته و در قالب چهار سناریو طراحی می‌کند. با پیروی از این الگو، می‌توان تصویری از بهترین حالت ممکن، بدترین حالت ممکن، حالت بدون تغییر و حالت خارج از چارچوب به دست آورد (دیتور، ۲۰۰۹: ۵).

**پنجمین گام** بررسی پیشران‌ها و موانع مربوط به هر سناریو است. پیشران‌ها و موانع، رویدادهای بالقوه‌ای هستند که حوادث و اتفاقات آینده را شکل می‌دهند (جاویدی و بهروزی لک: ۱۳).

سرانجام، **گام نهایی** در سناریونویسی بررسی عوامل شگفتی ساز می‌باشد. عوامل شگفتی ساز عبارت است از رویدادهای نامحتمل آینده که در صورت وقوع، تأثیر زیادی بر آینده خواهند داشت. عوامل شگفتی ساز ناپیوستگی‌ها و ناپایداری‌هایی در منحنی رشد ایجاد می‌کنند. سناریوها می‌توانند پیرامون عوامل شگفتی ساز

1 James Dator

تولید شوند، ولی معمولاً در فرایندها، سناریویی جداگانه می‌شوند و به صورت مجزا مورد بررسی قرار می‌گیرند (لیندگرن و باند هولند: ۱۸۸).

در این پژوهش به کمک روش سناریونویسی تلاش شده است تا آینده وضعیت سیاسی رژیم صهیونیستی با توجه به اتفاقات متأثر از عملیات طوفان الاقصی و سه مؤلفه اصلی **مسائل داخلی**، **متغیرهای ساختاری و معادلات بین‌المللی** مورد آینده پژوهی قرار گیرد. سناریوها بر اساس روش جیمز دیتور که در بخش روش شناسی مقاله به طور کامل توضیح داده شد در ۴ حالت صورت بندی می‌شوند (دیتور، ۲۰۰۹: ۷):

(۱) سناریو اول: رشد مداوم (بهبود شرایط فعلی)

(۲) سناریو دوم: فروپاشی (بهبود شرایط رقیب)

(۳) سناریو سوم: وضعیت بدون تغییر

(۴) سناریو چهارم: دگرگونی (حالت خارج از چارچوب)

سپس هر یک از سناریوها بر اساس متغیرها که از دل مؤلفه‌های تأثیرگذار بر رژیم صهیونیستی استخراج شده بود توسط ۵ کارشناس امتیاز بندی شده سپس میانگین امتیازات در جدول شماره ۳ آورده شده است. از کارشناسان خواسته شده بود بر اساس تأثیرگذاری هر متغیر بر هر سناریو از ۰ تا ۵ امتیاز به هر قسمت داده شود. امتیاز ۰ به معنی عدم تأثیر، ۱ تأثیر خیلی کم، ۲ تأثیر کم، ۳ تأثیر متوسط، ۴ تأثیر زیاد و ۵ تأثیر بسیار زیاد می‌باشد.

## یافته‌های پژوهش

### مؤلفه‌های تأثیرگذار در تقویت یا بهبود بحران سیاسی در اسرائیل

مؤلفه‌ها در واقع متغیرهایی هستند که بر سناریوها تأثیر می‌گذارند. **پیشران‌ها و موانع** بر محور همین متغیرها بر سناریوها تأثیر می‌گذارند.

در این بخش متغیرهای مختلفی که باعث تسریع در بحران سیاسی فعلی در اسرائیل شده است که در ادامه در سه حوزه اصلی داخلی، ساختاری و بین‌المللی به آن اشاره خواهد شد.

### الف) مؤلفه های سیاسی داخلی

رژیم صهیونیستی پیش از آغاز نبرد طوفان الاقصی نیز با بحران سیاسی گسترده به دلیل تلاش نتانیاهو برای اصلاحات قضائی مواجه بوده است تنها این بحران امنیتی ناشی از عملیات ویژه حماس در ۱۷ اکتبر بود که توانست برای چند ماه بحران های داخلی اسرائیل را مسکوت بگذارد. اما شکست امنیتی - اطلاعاتی در عملیات طوفان الاقصی باعث شده، جنگ طلب ترین دولت تاریخ اسرائیل به چالش کشیده شود. اکنون در کنار مشکلات متعدد قبلی، پاسخگویی در خصوص این شکست به چالشی جدید بر علیه دولت نتانیاهو تبدیل شده است و برخی ناظران عقیده دارند حفظ دولت پس از پایان جنگ با حماس بزرگترین چالش نتانیاهو خواهد بود.

### ب) متغیرهای ساختاری

اگر چه به نظر می رسد بحران عمیق انتخابات در اسرائیل با مشکلات شخصی و حقوقی نتانیاهو در هم آمیخته است اما نگاهی دقیق به صحنه سیاسی اسرائیل و گفتمان نوظهور در این کشور نشان می دهد که بحران کنونی بازتاب تعدادی از عوامل ساختاری و متغیرهایی است که طی چند دهه گذشته پدید آمده است.

### ج) معادلات بین المللی

رویکرد جامعه بین الملل از جمله قدرت های بزرگی مانند آمریکا، روسیه، چین و کشورهای اروپایی می تواند در آینده سیاسی اسرائیل نقش داشته باشد. تلاش های دیپلماتیک، تحریم ها یا مذاکرات با هدف جلوگیری از تشدید تنش یا ترویج تنش زدایی می توانند از عوامل تأثیر گذار باشند. علاوه بر آن مذاکرات سیاسی هر یک از طرفین در گیری با قدرت های بین المللی و منطقه ای می تواند بر سرنوشت تقابلات دو طرف تأثیر گذار باشد.

مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه ها	توضیحات
مؤلفه های سیاسی داخلی	اصلاحات قضائی	اصلاحات قضائی در اسرائیل فرآیندی است که با هدف اصلاح قوانین، تغییرات در ساختار قضائی، آموزش مداوم برای قضات و کارکنان قضائی، استفاده از فناوری های نوین در رسیدگی به پرونده ها و ارتقاء شفافیت در فعالیت های قضائی می شود. مخالفان با اصلاحات قضائی عقیده دارند نتانیاهو با این

مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه ها	توضیحات
		اصلاحات به دنبال سوء استفاده شخصی و خانوادگی است. بسیاری از مخالفان نیز، این طرح را یک کودتا می دانند که هدف آن افزایش قدرت دولت و تضعیف سیستم قضایی است، به گونه ای که به اسرائیل به عنوان یک کشور دموکراتیک آسیب برساند.
	پرونده های فساد نتانیاھو	نتانیاھو به سه پرونده فساد تحت عنوان دادرسی رشوه خواری، کلاهبرداری و نقض اعتماد متهم است! مخالفان نتانیاھو ادعا می کنند که چون او از نظر اخلاقی آلوده است نباید در جایگاهی همچون نخست وزیری قرار گیرد. راهپیمایی های متعدد و گسترده ای که تقریباً سه سال است به بهانه مشکلات شخصی و سیاسی نتانیاھو، به صورت هفتگی در سراسر اسرائیل ادامه دارد ثابت کرد قشر وسیعی در جامعه اسرائیل خواهان کنار رفتن نتانیاھو از قدرت هستند (صدیقی، ۱۴۰۰: ۱۵). در مقابل طرفداران نتانیاھو، دادگاه وی را تلاشی از سوی جریان های رقیب برای دور زدن دموکراسی و مجبور کردن وی به استعفا تلقی می کردند.
	جنبش های بنیادگرای یهودی و یهودیت ارتدوکس	یهودیت ارتدوکس یکی از فرقه های تندرو یهودیان است که در آغاز قرن نوزدهم پا به عرصه وجود گذاشت و بیشتر شامل یهودیان شرق اروپا می شد. یهودیت ارتدوکس به دلیل ازدواج زود هنگام و نرخ باروری بسیار بالا، جمعیت ارتدوکس های متعصب رشد بسیار سریعی دارد (حسینی فائق، ۱۳۹۵: ۱۶۱). یهودیت ارتدوکس در اسرائیل به دو دسته اصلی تقسیم می شود. یهودیت حریدی و صهیونیسم مذهبی. صهیونیسم مذهبی به جنبش های بنیادگرا در اسرائیل اطلاق می شود که حامی اقدامات افراطی همچون گسترش شهرک سازی، مخالفت با فرآیند صلح با اعراب، مخالفت با عقب نشینی از سرزمین های اشغالی، مخالفت با مذاکره و گفت و گو با فلسطینیان، مخالفت با اعاده سرزمین سینا به مصر و ... استوار کرده اند (احمدوند: ۱۳۸۵: ۱۷). اما یهودیان حریدی که قائل به دخالت دین در امور سیاسی نیستند بیشتر تمایل دارند در حوزه امور شخصی خود فعالیت کنند. آن ها تنها زمانی تمایل به دخالت در سیاست دارند که مسائل سیاسی را در تضاد با امور شخصی و یا دینی خود ببینند. مسئله اجبار حریدی ها به خدمت اجباری و زیر پا گذاشتن قوانین یهود از جمله نادیده گرفتن محدودیت های مذهبی در روز شنبه باعث شد حریدی ها عزم دخالت در سیاست علیه دولت سکولار لایید گرفته و به نفع نتانیاھو وارد میدان سیاست شدند. به نظر می رسد در آینده حریدی ها به دلیل رشد بالای جمعیت نقش ویژه ای در تشکیل و یا انحلال دولت ها ایفا خواهند کرد.
	عملیات طوفان الاقصی	رژیم صهیونیستی با لشکرکشی گسترده و ویرانگر به سوی زیرساخت ها و مؤسسات خدماتی و غیرنظامی غزه و ایجاد رعب و وحشت گسترده برای غیرنظامیان و مردم عادی، تلاش کرد تا چهره بازدارنده خود را که در عملیات طوفان الاقصی ضربه دیده بود، احیا کند. اما به نظر می رسد حتی افکار عمومی رژیم صهیونیستی نیز این بازدارندگی را باور نکردند به همین دلیل در سال های آینده مهم ترین

1 <http://www.telegraph.co.uk/news/09/12/2017/thousands-march-tel-aviv-protest-against-corruption-netanyahu/>

مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه ها	توضیحات
		چالش رژیم صهیونیستی تکرار چنین اتفاقاتی در سرزمین های اشغالی خواهد بود. بعد از تلاش های بین المللی در خصوص آتش بس گسترده در غزه، اختلافات زیاد داخل دولت وحدت ملی باعث خروج بنی گانتز و شکست دولت شد. سرانجام در ژوئن ۲۰۲۴ نتانیا هو کابینه جنگی را منحل کرد.
	عدم آمادگی و تمایل به وقوع جنگ دیگر میان مردم	شواهد و مواضع کشورهای غربی در جریان جنگ اسرائیل با حماس در سال ۲۰۲۳ نشان داد که قدرت های جهانی مایل به تنش بیشتری در سطح منطقه غرب آسیا نیستند. آمریکا و اسرائیل از ابتدا مشخص کردند که مایل هستند تمرکزشان بر جنگ غزه باشد و از وارد شدن دیگر بازیگران منطقه ای دولتی و غیردولتی در جنگ جلوگیری کنند؛ از طرف دیگر مانع بروز تنش دیگری از جمله تنش های سیاسی در منطقه شوند. <sup>۱</sup> نمونه های دیگر این پرهیز از تنش را در عدم موضوع گیری قاطع کشورهای غربی در برخورد حزب الله با اسرائیل و حملات نیروهای مقاومت عراق به مواضع آمریکا می توان مشاهده کرد.
	تغییرات جمعیتی و اجتماعی	این تغییرات مربوط به ماهیت جامعه اسرائیل به عنوان یک جامعه بر ساخته شده توسط مهاجران است. ضعف و پایان سلطه نسل اول اشکنازی های سکولار و قدرت گیری، گروه هایی که قبلاً در حاشیه بودند مانند یهودیان سفاردی و حریدی ها اسرائیلی را به صحنه جدید معارضات سیاسی تبدیل کرده است (قاسمی، ۱۳۸۳: ۵۹). در حقیقت، امروز در اسرائیل هیچ گروه غالب مانند سال های اولیه آن وجود ندارد. این تغییر در سخنرانی رئیس جمهور سابق اسرائیل، رووین ریولین <sup>۲</sup> در کنفرانس ۲۰۱۵ هرترلیا هنگامی که وی گفت چهار قبیله در اسرائیل وجود دارد که هر یک از این چهار قبیله دیدگاه های خاص خود در مورد سیستم سیاسی و اجتماعی دارند و هر یک مدارس و برنامه های آموزشی خاص خود را پیش می برند. <sup>۳</sup>
متغیرهای ساختاری	مهاجرت معکوس	در روند فراهم کردن عنصر جمعیت و شکل دادن ملت یهود، مهاجرت نقش محوری و ویژه ای دارد. اگر منابع مهاجرت از جمعیت یهودی خالی گردد، یا امکان جذب یهودیان آنها در اسرائیل فراهم نشود، امکان ادامه روند افزایش جمعیت اسرائیل از بین خواهد رفت و ترکیب جمعیتی به زبان اسرائیل و به سود ساکنین فلسطینی تغییر خواهد کرد. بررسی روند مهاجرت معکوس در اسرائیل در سال های گذشته نشان می دهد که روند این مهاجرت ها به رغم ادعای مسلط شدن دولت بر اوضاع و کسب پیروزی های متعدد، نه تنها کاهش پیدا نکرده، بلکه روندی صعودی داشته است. به این ترتیب مهاجرت معکوس و برهم خوردن توازن جمعیتی، از جمله چالش های مهم رژیم صهیونیستی می باشد (درخشه و صادقی زاده، ۱۳۹۴: ۲۲۸-۷۱).
	چالش اعراب ۱۹۴۸ در اسرائیل	اعراب حدود ۲۰ درصد از جمعیت اسرائیل را تشکیل می دهند. حضور اعراب در صحنه سیاست برای سرمدمداران اسرائیل محل چالش است. از آن جایی که اعراب حق رأی داشته و احزاب تخصصی دارند جذب حمایت آن ها از سوی احزاب بزرگتر برای پیشبرد اهداف، ضروری به نظر می رسد اما از طرفی نگاه منفی و

1 <https://www.afintl.com/۲۰۲۴۰۴۱۶۰۵۵۲>

2 Reuven Rivlin

3 mshrgh.ir/431192

مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه ها	توضیحات
		بعضاً نژاد پرستانه یهودیان به اعراب و مسلمانان باعث می شود نزدیکی به اعراب چالشی مهم برای احزاب بزرگ باشد. در انتخابات مارس ۲۰۲۰، لیست مشترک فلسطین ۱۵ کرسی کسب کرد <sup>۱</sup> و علی رغم اخباری مبنی بر وجود تفرقه در این لیست، انشعابات داخلی و تلاش برخی احزاب صهیونیست برای جلب آراء عرب، بیشتر آراء اعراب به احزاب عبری رسید. رشد جمعیتی اعراب نیز یکی دیگر از چالش های اسرائیل است. نسبت مسلمانان به یهودیان در خاک این رژیم و نرخ دو برابری رشد جمعیت آنها نسبت به یهودیان، یکی از چالش های سیاسی اسرائیل است (درخشه و صادقی زاده، ۱۳۹۴ : ۲۲۸).
	سیستم نمایندگی تناسبی	همه احزاب شرکت کننده در انتخابات می توانند با به دست آوردن رأی ۳٫۲۵ درصدی به قدرت برسند. این به معنای قدرت بی حد و حصر برای احزاب کوچک است زیرا در ائتلاف های انتخاباتی برای به دست آوردن حداقل ۶۱ از ۱۲۰ کرسی نقش مهمی دارند این امر شرایطی را به وجود می آورد که احزاب بزرگ گروگان احزاب کوچکتر شده اند. مهم نیست که چقدر عقاید و مواضع سیاسی این احزاب عجیب یا افراطی باشد.
	نقشه انتخاباتی بسیار متفرق	علاوه بر ورود و خروج بدون محدودیت احزاب به ائتلاف ها، عدم پایداری اعضای حزب به باقی ماندن در آن به پیچیدگی های سیاسی در اسرائیل افزوده است. به طور مثال خروج نفتالی بنت و گیدئون سعار از اعضای ارشد حزب لیکود، ایجاد انشقاق در حزب آبی و سفید بنی گانتز با جدا شدن یائیر لاپید، موشه یعلون و گبی اشکنازی <sup>۲</sup> و خروج فهرست متحد عبری به رهبری منصور عباس از ائتلاف فهرست مشترک ۴ حزب عبری <sup>۳</sup> از دلایل اصلی به هم ریختگی نظام سیاسی در اسرائیل است.
معادلات بین المللی	اختلافات با آمریکا به عنوان بزرگترین حامی	ساختار نظام بین الملل یکی از عوامل تأثیرگذار بر سیاست در اسرائیل است. وجود لابی های صهیونیستی در آمریکا نیز موجب رابطه تنگاتنگ اسرائیل و آمریکا شده است (فرازمنش، ۱۴۰۲: ۲۷۷). رئیس جمهور سابق آمریکا، دونالد ترامپ، با به رسمیت شناختن حاکمیت اسرائیل بر بلندی های جولان، اعلام بیت المقدس به عنوان پایتخت آن، انتقال سفارت آمریکا به این شهر و فشار بر کشورهای عربی برای عادی سازی روابط، به سود نتایهاو کار کرده بود اما همه این مراحل نتوانست به نتایهاو کمکی برای حل بحران ها بکند. <sup>۴</sup> پس از تغییر دولت در آمریکا این امتیازات به مناقشاتی جدید تبدیل شد. در دوران دولت بایدن مخالفت با گسترش شهرک سازی، مخالفت با حمله زمینی به رفح و مواردی همچون درخواست آتش بس در جنگ غزه باعث صدور چندین قطعنامه علیه اسرائیل در سازمان ملل شد.
	عادی سازی روابط با	با توجه به نقش محوری عربستان سعودی در میان کشورهای اسلامی سنی مذهب، عادی سازی روابط عربستان و اسرائیل و یا عدم توافق طرفین برای عادی سازی نقش مهمی بر آینده سیاسی اسرائیل دارد. از طرفی به صورت متقابل سرنوشت مناقشات میان ایران و رژیم صهیونیستی نیز نقش مهمی در خصوص

1 <https://fa.alalam.ir/news/4774771>

2 <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-centrist-parties-are-short-lived-even-if-gantz-s-outfit-beats-netanyahu-1.6995354>

3 <https://www.srugim.co.il/553995>

4 [https://www.calcalist.co.il/local\\_news/article/rkUaqPXsd](https://www.calcalist.co.il/local_news/article/rkUaqPXsd)



مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه ها	توضیحات
	کشورهای اسلامی از جمله عربستان	عادی سازی روابط اعراب با اسرائیل دارد.
نقش نیروهای متخاصم		نیروهای نیابتی را می توان به دو دسته تقسیم کرد: نیروهایی که در جنگ مستقیم با اسرائیل قرار دارند و نیروهایی که از نیروهای مقاومت فلسطینی حمایت می کنند. دسته اول شامل حماس، جهاد اسلامی فلسطین و حزب الله لبنان می شود و نیروهای دوم مانند مقاومت عراق، انصارالله یمن و ... است. اما واقعیت آن است ایران تنها دولت حامی نیروهای مقاومت فلسطین بوده است. نیروهای متخاصم با رژیم صهیونیستی نقش مهمی در اختلافات سیاسی داخلی در اسرائیل دارند. احزاب راست و در صدر آن ها بنیامین نتانیاهو برای پیشبرد اهدافشان تأکید زیادی بر امنیتی کردن سیاست و اولویت دادن به جنگ و مسائل نظامی علیه نیروهای ضد صهیونیستی دارد.

جدول ۲) مؤلفه های تأثیر گذار در تقویت یا بهبود بحران سیاسی در اسرائیل

۱۳ عامل فوق متغیرهایی است که به عنان پیشران و مانع در هر سناریو ابغای نقش می کند.

سناریوها بر اساس روش جیمز دیتور به ترتیب زیر است:

### سناریو اول: ایجاد ثبات سیاسی و روی کار آمدن دولت پایدار بر محور جناح

#### میانه و چپ

در این سناریو، بر خلاف رویه موجود با روی کار آمدن دولتی پایدار اختلافات به شکل ویژه ای حل خواهد شد. محور این سناریو بر اساس کنار رفتن نتانیاهو و جناح راست از قدرت بنا شده است. در این سناریو چهره ها و جریان های مخالف با نتانیاهو با توجه به احتمال فروپاشی دولت نتانیاهو و ائتلاف های متحد با وی به دنبال ایجاد دولتی با ثبات بر محور خواسته های دموکراتیک مردم رژیم صهیونیستی هستند. در مقابل حامیان نتانیاهو همراهی با وی را برای خود پرهزینه می دانند و تلاش دارند تا جای ممکن فاصله خود را با او حفظ کنند تا از سیل انتقادات در امان باشند.

مردم اسرائیل عملیات طوفان الاقصی را از چشم نتانیاهو می بینند. با مهندسی جریان مقاومت سناریوی فروپاشی دولت نتانیاهو و ناتوانی آن از ادامه فعالیت، می تواند رژیم را به دولتی بدون نتانیاهو رهنمون کند.

### **سناریو دوم: باقی ماندن نتانیاهو در قدرت ایجاد ثبات سیاسی و روی کار آمدن دولت پایدار**

پس از عملیات طوفان الاقصی و آشکار شدن ابعاد بحرانی آن برای تل آویو، چهره‌های سرشناس اپوزیسیون اسرائیل از نفتالی بنت و بنی گانتز گرفته تا یائیر لاپید به نتانیاهو پیشنهاد دادند که در شرایط بحرانی کنونی، اختلافات را کنار بگذارند و یک دولت آشتی ملی را جهت مقابله با بحرانی که اسرائیل با آن رو به رو شده تشکیل دهند. این پیشنهاد در دل خود، حامل پیام قابل تاملی است. سیاستمداران اسرائیل خود را در قایقی تصور می کنند که آسیب به آن آسیب به همه جناح ها و سیاستمداران تلقی می شود. اصلی ترین پیام این سناریو این است که حتی چهره‌ها و جریان‌های مخالف با نتانیاهو عقیده دارند کنار گذاشتن نتانیاهو و راست افراطی از قدرت می تواند به بحران سیاسی در اسرائیل منجر شود به همین دلیل باید با آن کنار بیایند.

به علاوه ساکنین رژیم صهیونیستی به دلایل مختلفی به نتانیاهو تمایل دارند. این دلایل شامل ایجاد امنیت، رفاه اقتصادی، قاطعیت در روابط خارجی و خطابه قوی می باشد. به طور کلی، بخش قابل توجهی از ساکنان اسرائیل به دلیل تلاش‌های نتانیاهو در امنیت، اقتصاد و روابط خارجی، به او اعتماد دارند و از اقدامات وی در راستای تحقق اهداف رژیم صهیونیستی حمایت می کنند.

### **سناریو سوم: بی ثباتی سیاسی و تغییر پیاپی دولت ها**

با توجه به مشکلات موجود گفته شده در این پژوهش، ساختار نظام سیاسی در اسرائیل به گونه ای است که بی ثباتی و تغییرات پیاپی دولت ها در آن ناگزیر به نظر می رسد. در واقع با ادامه روند موجود بی ثباتی سیاسی در اسرائیل تقویت خواهد شد.

تقسیمات درونی در حزب‌ها و انشعابات بسیار در آن‌ها، چالش‌های امنیتی رژیم صهیونیستی و تفاوت‌های ایدئولوژیک و سیاسی بین افراد و گروه‌ها در اسرائیل به تضادها و اختلافات سیاسی منتهی شده که بی‌ثباتی سیاسی را تشدید کند.

### سناریو چهارم: تغییر ساختار نظام سیاسی در نتیجه ناکارآمدی ساختار فعلی

پس از اوج‌گیری عملیات طوفان اقصی و آشکار شدن ابعاد بحرانی آن برای اسرائیل و اضافه شدن این مشکل به مشکلات قبلی ممکن است ساختار نظام سیاسی اسرائیل به طور کلی تغییر کند. اگر ناکارآمدی و مشکلات اساسی این ساختار باعث شود که جامعه و سیاستمداران به تصمیم به تغییر آن برسند، این تغییر ممکن است از طریق تغییر در قوانین و مقررات اسرائیل یا از طریق تغییر در سیستم حکومتی و اجرایی اتفاق بیفتد. اما بدیهی است که هر تغییری در ساختار یک کشور به گسترش و توسعه فرهنگی و اجتماعی آن منجر خواهد شد و تاثیر گذار بر کل جامعه خواهد بود. در حالت خارج از چارچوب این احتمال وجود دارد که با توجه به به هم خوردن ساختار سیاسی فعلی، ساختاری متوازن متشکل از شهروندان فلسطینی ساکن مناطق اشغالی، کرانه باختری و غزه به همراه مسیحیان ساکن مناطق شمالی و یهودیان مقیم سرزمین فلسطین در انتخاباتی آزادانه، حکومتی دموکراتیک تشکیل دهند.

در جدول زیر، میزان احتمال وقوع هر رویداد و سناریوها نمایش داده شده و بر مبنای آن ارزیابی توسط کارشناسان صورت گرفته است. به هر یک از مؤلفه‌ها، بر اساس میزان تأثیر گذاری بر وقوع سناریو بین ۰ تا ۵ امتیاز داده شده است. هر یک از اعداد به ترتیب نشانگر عدم تأثیر، خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و بسیار زیاد است.

جدول ۳) میانگین امتیاز دهی به مؤلفه ها توسط کارشناسان

ردیف	سناریو	مؤلفه سیاسی داخلی						متغیرهای ساختاری				معادلات بین المللی		مجموع
		اصلاحات قضائی	پرونده فساد	بنیادگرایی یهودی	طوفان الاقصی	عدم تمایل به جنگ	تغییرات جمعیتی	مهاجرت معکوس	چالش اعراب ۱۹۴۸	سیستم نمایندگی تناسبی	نقشه انتخاباتی متفرق	نقش آمریکا	عادی سازی با کشورهای عرب	
۱	ایجاد ثبات سیاسی و روی کار آمدن دولت پایدار بر محور جناح میانه و چپ	۴	۴	۰	۱	۵	۰	۰	۱	۰	۰	۲	۱	۲۰
۲	باقی ماندن نتانیاهو در قدرت ایجاد ثبات سیاسی و روی کار آمدن دولت پایدار	۰	۰	۵	۰	۰	۵	۵	۰	۰	۰	۲	۴	۲۲

۴۰	۴	۳	۳	۵	۵	۴	۱	۲	۳	۳	۳	۲	۲	بی ثباتی سیاسی و تغییر پیاپی دولت ها	۳
۲۹	۰	۰	۰	۵	۵	۵	۱	۵	۲	۳	۱	۱	۱	تغییر ساختار نظام سیاسی در نتیجه ناکارآمدی ساختار فعلی	۴

### نتیجه گیری و پیشنهادها

با توجه به وزن بندی و امتیازات بی ثباتی سیاسی و تغییر پیاپی دولت ها کماکان بیشترین احتمال وقوع را در میان سناریوهای چهار گانه خواهد داشت. تغییر ساختار نظام سیاسی دومین احتمال در میان سناریوهاست. روی کار آمدن دولت پایدار احتمال وقوع پایینی دارد اما بین دولت های چپ و راست، با توجه به گسترش جمعیت یهودیان افراطی و مهاجرت معکوس طبقات عموماً سکولار، جناح راست شانس بیشتری در ایجاد دولت پایدار در سال های آینده دارد.

عامل بقای نظام های سیاسی توازن و هماهنگی نیروهای سیاسی در رعایت قوانین بازی است. به هم خوردن نظم سیاسی باعث هرج و مرج در نظم اجتماعی می شود. وقتی توازن قوا در یک نظم سیاسی تغییر کند، شاید حتی نیاز شود که در نظام مدیریتی کلان و نظام انتخاباتی تغییراتی حاصل شود.

رژیم صهیونیستی از یک دهه قبل وارد دوران بحران در نظم سیاسی شده که نتیجه آن تغییر پیاپی دولت ها و ناپایداری سیستم سیاسی و مدیریتی آن است. این پژوهش در پی آن بود تا با نشان دادن عوامل مؤثر بر این ناپایداری سیاسی، آینده ده ساله را با استفاده از روش سناریو نویسی به تصویر بکشد.

در این پژوهش اتفاقات ده سال آینده رژیم صهیونیستی در قالب چهار سناریو مورد صورت بندی قرار گرفت. بر این مبنا قدرت گیری جریان چپ و میانه رو، قدرت گیری جریان راست، تغییر پیایی دولت ها و تغییر ساختار نظام سیاسی به عنوان سناریوهای احتمالی مورد بررسی قرار گرفت.

بر این اساس تأثیر ۱۳ مؤلفه در سه دسته کلی مؤلفه سیاسی داخلی، متغیرهای ساختاری و معادلات بین المللی بر روی آینده نظام سیاسی رژیم صهیونیستی مورد بررسی قرار گرفته اند. این مؤلفه ها شامل اصلاحات قضائی، پرونده های فساد مسئولین، بنیاد گرایی یهودی، عملیات طوفان الاقصی، عدم تمایل به جنگ، تغییرات جمعیتی، مهاجرت معکوس، چالش اعراب ۱۹۴۸، سیستم نمایندگی تناسبی، نقشه انتخاباتی متفرق، نقش آمریکا، عادی سازی با کشورهای عرب و نقش نیروهای متخاصم می شود.

انحلال کامل نظام سیاسی فعلی و تشکیل یک دولت دموکراتیک فرا قومی و فرا مذهبی با مشارکت تمامی ساکنان سرزمین های فلسطینی یکی از حالت های خارج از چارچوب است که علاوه بر خواست مردم به فشارهای بین المللی به سیاستمداران اسرائیلی وابسته است. این سناریو اگر چه حالت خاص با احتمال وقوع بسیار پایین است اما در سناریونویسی هیچ احتمالی نباید نادیده گرفته شود.

## فهرست منابع

- Ahmadvand, Shoja (2006), A theoretical approach to the concept of fundamentalism (with an emphasis on Jewish fundamentalism), Research Journal of Political Science, Year 1, Number 2. [In Persian]
- Chermack, T. J., & Coons, L. M. (2015). Integrating scenario planning and design thinking: Learnings from the 2014 Oxford Futures Forum. Futures, Article in Press
- Cornish, E. (2003). The wild cards in our future. Futurist, 37(4), p 18-22.
- Dator, James, (2009) Alternative Futures at the Manoa School, Journal of Futures Studies, 14(2):1-18.
- Derakhsheh, Jalal and Sadeghizadeh, Kasri (2014), Structural challenges of the Zionist regime with an emphasis on cultural and social harms, Tehran: Culture, Art and Communication Research Institute of the Ministry of Culture and Islamic Guidance. [In Persian]
- Eslami, Mohsen (2013), Israel's Foreign Policy, Amir Kabir Publishing House. [In Persian]
- Fahimi, Ali Akbar. (2021). Prospective study of the impact of Saudi Vision 2030 document on Hajj management. Journal of Hajj and Pilgrimage, 6(1), 203-235.
- Faramrazmanesh, Ehsan (2023), Israel's foreign policy behavior patterns (1948-2022), Mesopotamian political studies, second volume, second issue, 269-291. [In Persian]
- Ghasemi, Hakim (2011), the artificial and imposed nature of the Israeli government is the cause of the country's permanent security crisis, Regional Studies, No. 17, pp. 49-98. [In Persian]
- Ghasemi, Mohammad Hadi and Bagherpanahi, Faezeh (2018) The role and place of the scenario method in decision-making and future decision-making, the 4th International Conference on New Horizons in Human Sciences and Management, Tehran. [In Persian]
- Hajjani, Ebrahim, (1391), principles, principles and methods of future research, Tehran: Imam Sadegh University. [In Persian]
- Hamtian Mehdizadeh, Jamal, Zare, Sasan, Arab Bafrani, Mohammadreza, & Ghasemi Imamzadeh, Reza. (2020). Scenario planning of the future of the desired University of Darafek 1404. Islamic Revolution Future Studies, 1(2), 35-69. [In Persian]
- Helman, Sara (1993), Conscientious Objection to Military Service as an Attempt to Redefine the Contents of Citizenship, Jerusalem University Press.
- Hosseini, Faiq (2016), The Impact of Jewish Fundamentalism on the Future of Israel, Tarbiat Modares University Doctoral Dissertation. [In Persian]
- Hosseini, Seyyed Hamed (2022) "Twenty-fifth Knesset: A reflection on the results of the Israeli elections", Middle East Center for Scientific Research and Strategic Studies. [In Persian]
- Javadani Moghadam, Mehdi and Abbas Barjoei Fard (2015) The Future of Israel; Survival or collapse, within the framework of Peter Schwartz's futurist theory with

emphasis on the Supreme Leader's point of view, Islamic Policy Research, 3rd year, 8th issue, fall and winter 2015. [In Persian]

Javidi, Ruqiyeh and Gholamreza Behrouzi Lak (2017), Scenarios of the next decade of Iran-Saudi relations, International Political Research Quarterly of Islamic Azad University, Shahreza Branch, Number 32 (Autumn), pp. 1-30. [In Persian]

Karimi, Seyyed Hassan, & Aram, Mohammad Reza. (2021). Future thinking from a Jewish perspective. Islamic Revolution Future Studies, 2(2), 113-145. [In Persian]

Khalifa, Ahmed (2001) Party system and political parties in Israel, translated by Seyyed Hossein Mousavi. Tehran: Middle East Center for Scientific Research and Strategic Studies. [In Persian]

Kimmerling, Baruch (1992), "Sociology, Ideology and Nation Building: The Palestinians and Their Meaning in Israeli Sociology", American Sociological Review, no. 57.

Lindgren, Mats and Hans Bondhold (2013). Scenario design: the link between future and strategy. Translation: Aziz Tatari. Tehran: Educational and Research Institute of Defense Industries. Defense Science and Technology Future Research Center. [In Persian]

Pirani, Shahreh and Rahmani, Ali (2023), future studies of the factors affecting the stability and instability of the Zionist regime, the first national conference of future studies in jurisprudence, law and political science, Ardabil. [In Persian]

Porter, Michael; Competitive Advantage; New York: The Free Press, 1985, P37

Rasoulifar, Masoud (2004), Methods of technology foresight, Tehran: Farda Development Foundation. [In Persian]

Sedighi, Amir Hossein (1400), "The new state of the Zionist regime; Domestic and international perspectives", Islamic Council Research Center. [In Persian]

<https://www.gov.il>

<https://www.knesset.gov.il>

<https://www.bechirot.gov.il>

<https://www.cbs.gov.il>

<https://www.economics.rabobank.com>

<https://www.bbc.com>

<http://www.telegraph.co.uk>

<https://www.srugim.co.il>

<https://www.haaretz.com>

<https://www.calcalist.co.il>

<https://www.timesofisrael.com>

<https://www.ynet.co.il>

<https://www.euronews.com>

<https://www.mshrgh.ir>

<https://www.alalam.ir>

